

Afgiftekantoor
1700 DILBEEK 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS
2 de trimester 2009
13^e jaargang nr. 2

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

P708281

Nieuwsbrief

Pastoral Do Menor

België-Belgique
P.B.
1700 DILBEEK 1
2/2788

Itterbeek, 22 juni 2009.

Beste Vrienden van Freddy,

De verkiezingskoorts is in Europa en dus ook in ons klein landje stilaan weggezakt. In vroeger jaren placht men te zeggen: "Ze dronken een glas, ze pisten ne plas en ze lieten de zaken zoals het was."

Ik vrees een beetje dat deze oude wijsheid eens te meer zal bewaarheid worden.

Wie een beetje aandacht kon besteden aan de overvloedige kiespropaganda in alle takken van de media heeft zeker kunnen vaststellen dat alle betrokken partijen er alleen op uit waren om de belangen van hun eigen kiezers te vrijwaren.

Bij geen enkele politieke partij, ook bij de meest progressieve niet, kon men nu eens lezen, zien of horen dat eerst en vooral het onrecht uit de wereld moet geholpen worden.

Nergens was er sprake van dat er bij voorrang moet gestreefd worden naar een rechtvaardige verdeling van voedsel en energie onder alle volkeren.

Wij westerlingen barsten van zelfvoldane zelfgenoegzaamheid. Het blijkt overduidelijk dat bij onze politici en geregerden zich geen kat voor de echte wereldproblemen interesseert.

Des te meer groeit mijn achting voor al diegenen die zich persoonlijk inzetten om daar in de eerste plaats iets aan te veranderen.

Onze Freddy is een van diegenen die hun eigen bestaan hebben opgeofferd om jonge misdeelde kansarme mensen een waardige toekomst te bieden.

En U, trouwe lezer van deze nieuwsbrief, zijn we, in naam van Freddy, zijn kinderen en zijn hele ploeg medewerkers, enorm dankvoor voor uw blijvende interesse en steun !

Met de schoolvakantie in aantocht wensen we alvast iedereen van harte een welverdiende en ontspannende vakantie toe! Of je nu ver op reis gaat, of gewoon thuis blijft, maak er iets fijn van. Een tijd om even stil te staan voor de natuur, een tijd van openheid voor ontmoeting met andere mensen, of zelfs andere culturen. In respect voor elkaar en met plaats voor verwondering voor alle nieuwe dingen die we beleven of onderweg tegenkomen.

De Redactie

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 442-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas, 25 mei 2009.

Beste vrienden van "Pastoral do Menor de Alagoinhas",

Het is niet mijn gewoonte, maar... gebruik makend van een beetje meer vrije tijd omwille van de opgelegde rust na een chirurgische ingreep (ik werd in een kliniek van Feira de Santana geopereerd aan de gal en tegelijkertijd nam de chirurg van de gelegenheid gebruik om een navelbreuk weg te werken), ben ik zowat spontaan, gedurende de voorbije maand april, enkele van mijn bedenkingen en meditatieën gaan optekenen. Het werden stukjes beschouwingen die ik maakte vanuit het concrete leven en bezig zijn van onze tieners en jongeren uit de beroepsschool (NIPS) van de "Pastoral do Menor de Alagoinhas" met al hun vele en verschillende uitdagingen, moeilijkheden en levensvisies. Zo werd dan mijn opgelegde korte vakantie geen tijd van luilekker niets doen. ... Ik wil dan enkele van deze aantekeningen graag in mijn bijdrage voor dit nieuwe boekje aan jullie toevertrouwen. Het gaat natuurlijk om heel subjectieve gedachten maar die in ieder geval een klein beetje de trend willen weergeven van de hedendaagse situatie rond de schoolopvoeding.

Het werk in onze beroepsschool verhoogt altijd maar meer en meer zeker ook omdat wijzelf - het lerarenkorps - onze eigen eisen steeds opnieuw een beetje willen opvijzelen. We willen een zeer goede opleiding voor onze jongens en meisjes. De naam van de "Pastoral" moet hoog gehouden worden. Het vergt enorm veel energie maar het brengt ons ook enorm veel geluk en persoonlijke genoegdoening. Zuster Francisca en ikzelf vinden het zeer belangrijk een hele boel tijd te steken in de nauwkeurige en minutieuze voorbereiding van ons eigen programma, de VASCO. Vasco is in Rio de Janeiro een zeer gekende en populaire voetbalploeg, maar... in onze beroepsschool staat dit embleem voor **V**amos **A**prender a **S**er e **C**onviver (laten we leren leven en samenleven). Dit lespakket wil de jongeren alle instrumenten in handen geven zodat ze zelf in staat zijn om op het einde van de cursus hun eigen levensproject op papier te zetten. Dit is dan ook voor dit programma de opdracht die ze meekrijgen als eindwerk. Tot hiertoe zijn we bij het lezen van deze eindwerken elk jaar opnieuw heel getroffen door hun diepgang en hun ernst die zij hierin laten uitschijnen. Zo iets doet deugd!

Vooraleer ik het vergeet... wanneer je dit artikeltje aan het lezen bent is het goed mogelijk dat ik al een hele grote toer aan het maken ben in Europa. Het wordt weer eens België, Nederland, Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, Italië, Spanje en Portugal. Ja, beste vrienden en vriendinnen, eind mei kom ik opnieuw voor een tijdje naar België. Ik neem een beetje vakantie en gebruik de tijd om zo wat bezoek te brengen aan mijn familie, vooral moeder. In de mate van het mogelijke ook opnieuw van de gelegenheid proberen gebruik te maken om enkele van mijn talrijke vrienden en weldoeners een klein bezoekje te brengen. En dan ook proberen echt wat te rusten en nieuwe krachten op te doen want de boog kan niet altijd even strak aangespannen staan; dan breekt hij trouwens.

Maar om nu met mijn gedachtegang verder te gaan... een andere reden van de verhoging van het werk is dat ook de leerlingen zelf voortdurend meer en meer onze aandacht en vooral onze aanwezigheid vergen. Hoe groot is toch hun nood om duidelijker en logischer hun gedachten uit te drukken en zich beter verstaanbaar te maken! Ze moeten de gelegenheid krijgen hun waar levensverhaal te kunnen vertellen. Want dat leven is toch zo overladen van geweld, van onbegrip en verwerping... tot zelfs binnen de eigen familiekring! Van verleiding om in de wereld van de drugs te vallen, de overdreven gevoeligheid rond hun seksualiteit, de verleiding tot zinloos leven zo vol futiliteiten en gebrek aan inzicht en diepgang. En dan komt daar nog eens de nood bij om hun leven echt zin te geven, om het mens-zijn in zijn diepte te beleven. Ze snakken naar alle soort hulp.

Het is spijtig genoeg het gevolg van een onderwijs dat meer op een culturele genocide lijkt. Kijken we bijvoorbeeld even naar het basisonderwijs waar er gedurende een luttele twintig kleine uurtjes, per week, les wordt gegeven (als dit dan toch nog trouw gebeurt, wat niet altijd zo evident is!). Uurtjes die ze iedere week opnieuw terug op de schoolbanken moeten verslijten en dit... zonder ook maar één enkele serieuze evaluatie... Waarom zouden de leerlingen zich inzetten als ze op het eind van het schooljaar er toch maar doorgelaten worden, verdiend of niet. Wie gaat ze in zo een systeem op het eind van het lager onderwijs halt toeroepen en zeggen dat ze het helemaal opnieuw moeten overdoen??? Dat allemaal als gevolg van een Braziliaans schoolstelsel dat huiverig staat tegenover gelijk welke vorm van waarde-evaluatie en kennisbeoordeling! En wat dan met het middelbaar onderwijs? Opnieuw twintig onvolledige lessen per week met een beetje wiskunde, fysica, biologie, heel weinig Portugees en geschiedenis – gepaard gaande met

een cursus ter voorbereiding van het ingangsexamen voor de universiteit waar ze formules van buiten moeten leren die ze niet voor de helft verstaan maar waar ze voor op het examen ten hoogste een kruisje moeten zetten in de multiple choice oplossingen. Dikwijls gebeurt het natuurlijk dat ze er dan maar gewoonweg met hun klak naar smijten. "We zullen wel zien, misschien lukt het wel eens!!". Dikwijls moeten ze dan op de universiteit een bijkomend lessenrooster inbouwen om een minimum van de verloren kennis, die toekomt aan het middelbaar onderwijs, te garanderen. En zo ben ik dan geneigd bij mezelf de bedenking te maken... toch eigenaardig, niet! Een kind van tien jaar heeft dikwijls een maagdelijke harde schijf in het hoofd zitten terwijl een jongere van twintig jaar, dank zij het internet en andere moderne hulpmiddelen, vol onnodige informatie en een boel virussen zit. Het is mij dan ook een bron van vreugde te merken dat het voltallige lerarenkorps van onze beroepsschool tegen deze trend bewust wil tegen ingaan. We boeken dan ook best goede resultaten. Wat deugd doet is de dankbaarheid te ervaren wanneer oud-leerlingen ons verrassen met een bezoekje en laten aanvoelen hoe zij de gekregen opleiding nu weten te waarderen.

Mag ik nog even verder gaan met mijn meditatie? Vooral in de schoolopvoeding ontbreekt het aan gezond verstand. Maar zo is het ook met de rest. De Braziliaan is één van de meest enthousiaste televisiekijker van de wereld. En wat ziet hij hier dan? Voetbal. Kunstmatig carnaval zonder enige levenshoud. „Big Brothers“ van allerlei allooi. Feuilletons die de nieuwste consumptiesnufjes aanbieden met de bedoeling het leven zo voor te stellen zoals het verhaal het laat zien (alsof ge het werkelijke leven al niet kunt zien zoals het zich op straat voordoet). Vijf minuten bekendheid voor elk type van personage, zelfs voor de tooggeklede priesters die van zichzelf denken dat zij heel goed kunnen zingen. Ook op collectief vlak loopt het mis. We hebben nu al meer dan zes jaar een links opgestelde regering die het niet zo slecht doet op sociaal en economisch vlak, maar die nooit een bemoedigend woord over heeft voor het onderwijs. Ik hoorde onlangs nog – en ik hoop dat het niet waar is - dat het op de gekende en gerenommeerde Universiteit van São Paulo nog altijd onmogelijk is om een doctoraat te maken met als thema: "Paulo Freire" (onze Braziliaanse wereldberoemde pedagoog).

Misschien ben ik wel wat te kritisch. Dit kreeg ik in vroegere tijden al te horen van enkele van mijn oude jezuïetenleraars van het Sint Jan Berchmanscollege in Brussel, waar ik zoveel jaren school liep. Maar ik ervaar in ieder geval onze Braziliaanse maatschappij als zeer dumpend en tegelijkertijd oppervlakkig. Het is een collectief probleem. Brazilianen zijn individueel zeker niet slechter noch beter dan de anderen. Maar het collectieve... de samenleving! Het heeft allemaal zeker wel te maken met die „vervloekte erflast“ van de geschiedenis. De vervolging van de oorspronkelijke bevolking. De invoer van de slaven die van hun heimatwortels onttrokken werden (en die ze de dag van vandaag willen terugvinden). Het meegekregen mercantilisme van een kolonisatie die nooit een echt land heeft willen creëren, maar wel een markt waar alles voor geld gekocht kan worden. Corruptie en straffeloosheid, vooral in de hoogste kringen. Dit alles overgoten met een „globale cultuur“, als we hier ten minste over cultuur mogen spreken. En dan spreken we nog niet over de zorgeloosheid en de onverantwoordelijkheid ten overstaan van de ecologie, over de ongeordende urbanisatie, enz. Wat in Brazilië groeit en welig tiert, is niet zozeer het tropische woud, maar zijn wel de bankinstellingen. Het grootste Braziliaanse woud is niet meer het woud uit het Amazonegebied, dat dag na dag qua oppervlakte inkrimpt, maar zijn de grote metropoolsteden met hun drughandel, met hun moorden tot zelfs aan de poorten van de scholen. Het is nog niet zolang geleden dat er nog een Spaanse missionaris van de "straatpastoraal" door een minderjarige in Recife werd vermoord. Zo ook een jaar geleden een Duitse priester, als ik mij niet vergis in de staat Para (in het noorden). Brazilië is wereldkampioen van dodelijke verkeersongevallen

De Broederlijk-Delen-Campagne heeft dit jaar, heel terecht, het geweld in de kijker gesteld. Maar waar te beginnen? De Braziliaanse bisschoppenconferentie (CNBB) lanceerde een petitie tegen de corrupte politici. Zal het gewicht hebben? Nochtans wekt de Kerk juist ook wel de nodige commentaren op. Over het laatst vierde het bisdom Recife, schuchter, de honderd jaar van de geboorte van D. Hélder Câmara. Zijn opvolger (die al zijn werk afbrak en stilaan maar zeker opdoekte) heeft onlangs nog in de lokale en internationale pers ophef gemaakt toen hij impulsief, zonder enige voorzichtigheid, de excommunicatie „latae sententiae“ uitsprak tegen de moeder en de artsen die bij een verkracht en zwanger meisje van negen jaar een tweelingenabortus hadden gepleegd. Ook al kunnen we het eminente gevaar voor het leven van deze zeer jonge moeder in vraag stellen, dan neemt dit niet weg dat er eerst eens een diep en barmhartig pastoraal gesprek had kunnen gevoerd worden met alle betrokkenen. Het enige gebod dat Jezus ons heeft aangeboden is het gebod van de Liefde. En deze Liefde primeert altijd in alles. Veel belangrijker dan het kerkelijk recht is zeker het Evangelie. Het toont in ieder geval toch goed aan dat we, de dag van vandaag, serieuze nood hebben aan bekwame beroepsmensen met een zeer diepe christelijke gevoeligheid en een even grote levenservaring. Maar ja, wie spreekt er vandaag nog van een "beroepsspiritualiteit"?

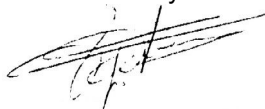
Was het nu echt nodig deze gedachten allemaal op papier te zetten? Persoonlijk denk ik van wel. Deze negatieve dingen zijn slechts het topje van de ijsberg (voor zover die er nog zijn). Er heerst veel romantisme wat betreft Brazilië. Het aards paradijs? Ja misschien wel, maar dan enkel en alleen in sommige hoekjes en kantjes waar de „hand van de mens zijn voeten nog niet heeft gezet“. We moeten ophouden met het veelvuldig gebruik van versleten clichés, bijvoorbeeld: „Brazilië is groot“, „God is Braziliaan“, „Nergens ter wereld is het beter dan bij ons, in Brazilië“, „Altijd is er wel plaats voor de „Jeitinho“... De liefde hoeft niet

altijd te behagen. Zij moet af en toe ook eens hard kunnen zijn. De waarheid moet kunnen gezegd worden, daarom moeten we niet op anderen wachten. Wie de dingen moet veranderen zijn wij zelf; nu al en... hier! En dat is het juist wat we met onze tieners en jongeren in de verschillende programma's van de "Pastoral do Menor de Alagoinhas" willen waarmaken, vooral met de jongeren van de NIPS, onze beroepsschool. Dat Onze Lieve Heer ons hierbij moge bijstaan!

En nu is het wel genoeg geweest. Ik ga hier afsluiten. Ik wens jullie allen nog heel toffe dagen, vol geluk en vreugde. En ja... als ge dit boekje hebt gekregen dan is het zeker wel al grote vakantie. Profiteer er maar eens goed van. We hebben dat niet alleen nodig maar ook verdiend! Dus... voor jullie allemaal... een oprechte goede vakantie met veel rust en plezier! Tot volgend schrijven.

U genegen,

Freddy Goven.

De impact van het Programma Gemeenschapsateliers (NOC) van de Pastoral do Menor

In het Programma Gemeenschapsateliers van de Pastoral do Menor van Alagoinhas zijn vandaag 140 leerlingen ingeschreven in de twee buitenwijken van de stad waar het programma actief is. Eén van deze leerlingen is Fernando de S.S. uit de wijk Baixa da Santinha. Hij komt uit een sterk ongestructureerde familie met een aan alcohol verslaafde vader die al een moord op zijn geweten heeft en veel ruzie maakt met alle gezinsleden.

Het was de directrice van de lokale wijkschool die Fernando doorverwees naar ons programma. Ze deed dit omdat ze zich zorgen maakte over het agressieve gedrag van de jongen. Studeren interesseerde hem niet en veel respect voor zijn familieleden en medewijkbewoners had hij niet.

We namen contact op met de moeder van Fernando. We bespraken met haar de werking van de Pastoral do Menor en de mogelijkheden voor haar zoon om eraan deel te nemen. Ze vroeg om haar zoon in te schrijven in de capoeiracursus. We spraken ook met haar af dat we de familie gingen begeleiden ter verbetering van de familiale sfeer.

Stilaan begonnen we het vertrouwen te winnen van Fernando. We organiseerden activiteiten die hem toonden dat er limieten zijn in het leven maar die hem tegelijkertijd ook de kans gaven zijn gevoelens van rebellie, angst en pijn op een sociaal aanvaardbare manier te leren uiten.

Via de capoeira werkten we aan het zelfvertrouwen van Fernando, aan het respect voor de ander, aan de concentratie en het ontwikkelen van affectieve relaties met anderen. Tegelijkertijd werd zijn moeder doorverwezen naar het CRAS (Centrum voor Psychosociale Begeleiding). Ze kreeg opleiding wat betreft vrouwenrechten en wettelijke bescherming van de vrouw. Gevolg was dat ze haar partner en vader van Fernando aankloeg bij de rechtbank ter bescherming van de vrouwenrechten. Het bleef niet zonder gevolgen want de vader van Fernando begon zijn gedrag te veranderen. Momenteel zijn we hem aan het overtuigen om bij de vereniging van de Anonieme Alcoholisten.

Geleidelijk aan begon de negatieve impact van het conflictueuze gezinsleven te verminderen op het leven van Fernando. Elke dag die verstreek ontvingen we steeds positievere berichten. "Hij is terug geïnteresseerd in studeren, hij uit zich niet enkel meer alleen via agressie en hij is stipter aanwezig bij de lessen en de activiteiten van het Programma," zegt de directrice van de school. Ook in het leven van de moeder deden zich belangrijke veranderingen voor. "Ik voel me sterker nu, heb meer zelfvertrouwen, ik pak de zaken nu anders aan, ik hoef niet meer tegen mijn kinderen te roepen en tieren om hen op het juiste pad te houden", zegt ze zelf.

We ontvingen ook positieve reacties van de burens. "De werking van dat Programma NOC heeft zeker bijgedragen tot een verbetering van het leven van het gezin van Fernando, de ruzies zijn minder, en de moeder neemt deel aan de wijkactiviteiten", volgens een buurvrouw. Fernando en zijn broers en zussen zijn nu kinderen met een andere houding, andere gedragingen.

Het Programma NOC van de Pastoral do Menor van Alagoinhas maakt het verschil in het leven van vele mensen en kinderen die aan de activiteiten deelnemen.

Marilsa, pedagoge.

HERBEGINNEN: – “NOC” GELOVEN IN HET VOLONTARIAAT

“Niets van wat ooit geweest is, zal ooit hetzelfde zijn...” is een zinsnede uit een liedjestekst dat ons doet nadenken over de dynamiek van het leven. Veranderingen en evoluties zijn een constante in ons aards bestaan, zeker wanneer we de langere termijn beschouwen.

Elke mens is uniek. Elke groep heeft haar eigen kenmerken en gaat haar eigen weg. Elk nieuw jaar brengt nieuwe leden mee die hun stempel drukken op de evolutie van de groep.

Het “NOC” (Centrum voor Gemeenschapsateliers) zal in 2009 volledig functioneren met vrijwilligers uit de wijken waar de ateliers georganiseerd worden. Dit gaat niet zonder moeilijkheden. Het is niet evident mensen te vinden die de tijd en de mogelijkheden hebben om zich vrijblijvend in te zetten om anderen op te leiden. Bijkomend probleem is dat deze mensen veelal zelf geen (vast) werk hebben. Indien ze dan werk vinden, zien ze zich meestal in de onmogelijkheid om hun vrijwilligerstaak voort te zetten, hoe graag ze het ook zouden willen.

“Niets van wat ooit geweest is, zal terugkeren...” Ja, er valt veel tijd te besteden (te “verspillen” zouden sommigen zeggen) aan het zoeken en inwerken van nieuwe vrijwilligers. Van huis tot huis gaan, een persoonlijke begeleiding opzetten voor elk van hen. Het is steeds weer herbeginnen. Ze hebben allen veel zin en overtuiging om eraan te beginnen. Maar het gaat verder dan dit. Moment van de waarheid is wanneer deze mensen een betaalde job vinden. Het vrijwilligerswerk is steeds herbeginnen. Het is werken in het besef dat je van de ene moment op de andere niemand hebt die de ateliers kunnen organiseren, die de lessen geven. En dus moeten er nieuwe mensen gezocht worden. En zoals het liedje zegt “niets wat ooit geweest is, zal ooit hetzelfde zijn”, betekent het ook hier de nieuwe mensen opleiden, begeleiden en de cursussen opnieuw organiseren.

Voor de medewerkers is het NOC een dagelijkse uitdaging waarin geduld en tederheid fundamentele waarden zijn. De medewerkers moeten animeren, vertrouwen inboezemen. Het is een mooi werk waarin mensen hun kracht en talenten (her)ontdekken.

We zijn overtuigd van de belangrijke bijdragen die deze missie levert aan de ontwikkeling van een nieuwe toekomst waarin zelfredzaamheid en integriteit van allen centraal staan. Het NOC blijft de vrijwilligers bijstaan, ze animeren en begeleiden. We blijven ons verheugen in het enthousiasme van deze mensen om hun vrije tijd op te offeren voor hun medewijkbewoners opdat deze hun eigen talenten en vaardigheden verder kunnen ontwikkelen ter verandering van hun sociale realiteit.

“Niets van wat ooit geweest is, zal ooit hetzelfde zijn...” in een kapitalistische samenleving die vooral gericht is op individualisme, zetten mensen zich vrijwillig in om na te denken over een andere samenleving, om mensen te doen geloven dat het collectieve en de solidariteit nog belangrijk zijn in het gemeenschapsleven van Alagoinhas. Gelukkig bestaat de Pastoral do Menor en maakt het programma NOC integraal deel uit van haar werking.

Zuster Eusébia

(deze zuster is pas toegekomen van de Congregatie van Sta. Catarina om haar bijdrage te leveren tot de ondersteuning van dit project)

De verwezenlijking van Naiara's droom: elektricien worden

Beste vrienden en vriendinnen,

Ik ben hier weer met een nieuw verhaal over de gezinnen met de welke we samenwerken bij de Pastoral do Menor de Alagoinhas in het “Programma ter Ondersteuning van de Families”.

Het leven is een aaneenschakeling van blijde en droevige momenten, van blijdschap en pijn. Elke mens draagt in zich de mogelijkheden en de gave om gelukkig te zijn. Nemen we als voorbeeld het leven van dona Maria Conceição Santos. Ze is een hardwerkende vrouw, moeder van 5 kinderen, ze kan lezen noch schrijven. Ze weet met moeite de eindjes aan elkaar te knopen door het verrichten van dagelijkse klussen bij de rijkere families, de was te doen, fruit te verkopen op de markt of andere lekkernijen zoals hotdogs of zelfgemaakte taart. Op het einde van de maand en na veel zweten en zwoegen komt ze tot een inkomen van ongeveer 150 reais (een goeie 50 euro). Dankzij dit inkomen kan ze haar dochter, Naiara, een vervolmakingcursus elektriciteit laten volgen aan de Beroepsschool van Alagoinhas (CEPA). Ze begon haar studie aan de School voor Initiële Beroepsvorming Tio Simon van de Pastoral do Menor.

Dona Mara leeft samen met haar partner die in een dakpannenfabriek werkt. Hij verdient het minimumsalaris (ongeveer 140 euro) per maand, een loon waarvan niet te leven valt met een gezin. Ondanks het feit dat hij veel drinkt, komt hij dagelijks stipt opdagen op het werk. De relatie met zijn kinderen is niet goed, er is nauwelijks dialoog. Het ontbreekt aan een echte vaderfiguur in deze familie. Dona Maria neemt uit noodzaak deze taak op zich. Ze probeert wel met haar kinderen in dialoog te treden, hen aan te moedigen, te incentiveren vooral op het vlak van de studies. Dankzij de vele karweitjes die ze doet, kan ze, naast de cursus betalen voor haar dochter, ook wat eten kopen en de bus betalen voor haar dochter.

D. Mara was zo bezorgd met de toestand dat ze contact opnam met de coördinatie van het Programma ter Ondersteuning van de Gezinnen. Ze sprak met de coördinatrice over het zonderlinge gedrag van haar jongste zoon. Hij sluit zich regelmatig op in de badkamer, hult zich regelmatig in stilzwijgen en trekt zich terug in zichzelf. Soms vertoont hij erg agressief gedrag. Ze begon te vermoeden dat hij drugs gebruikte. De coördinatrice van het programma luisterde aandachtig en vertelde haar dat de veranderingen in de gemoedstoestand deel uitmaken van de puberteit. Ze raadde D. Mara aan om de gedragsveranderingen van de jongen goed te observeren en voorzichtig te zijn met te vlugge conclusies. Ze werd doorverwezen naar de steungroep "Aranon" die degelijk en diepgaand werk verrichten op het vlak van gezinsoriëntatie in gevallen van drugsgebruik bij één van de gezinsleden.

Twee weken later ontmoetten D. Maria en de coördinatrice van het Programma elkaar weer. D. Maria vertelde over haar ervaringen met de groep "Aranon". Ze vertelde dat ze er goed opgevangen werd en dat er naar haar verhaal geluisterd werd. Er werd haar aangeraden om de gedragingen van haar zoon goed in het oog te houden. De coördinatrice van het Programma ter Ondersteuning van de Gezinnen gaf haar nog meer aanbevelingen en beloofde haar de zaken van nabij te blijven volgen.

Enkele weken later kwam D. Maria met heuglijk nieuws: haar zoon had werk gevonden! Momenteel doet hij hard zijn best. Hij is ook teruggekeerd naar school. Zijn gedrag is sterk veranderd., hij is opgewekter. Haar vermoeden dat hij aan de drugs zat is weggeëbd. Ze had ingezien dat de wisselende gemoedsstemmingen van haar zoon te maken hadden met de puberteit.

Maria Lúcia da Silva
Coördinatrice van het Programma.

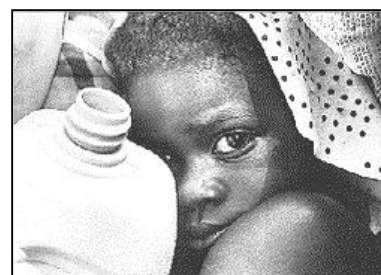

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69** van **PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel**, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijkse totaal van je giften minstens 30 euro (*) bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

(*)Deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro. Houd hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Het afdrukken van de nieuwsbrief werd gesponsord door

iTxx bvba

Lange Leemstraat 372 – 2018 Antwerpen
Tel. 03 201.93.10 - www.itxx.be – info@itxx.be

Verkoop, installatie en onderhoud van hard- en software, netwerken en beveiliging
Gespecialiseerd in kantoor netwerken en infrastructuur